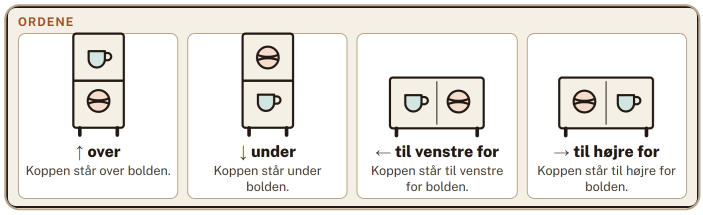
Hvor er den?

Den første pakke om koordinatsystemet til 3. klasse: placering med ord og skridt, før tallene kommer. Først ordene i en reol (over, under, til venstre for, til højre for, mellem), så skridtene fra start, og til sidst den korte måde at skrive vejen på: 3 hen og 2 op er (3, 2). Bagefter kommer «Koordinatsystemet med Origo».

1 Læg klar

Print ét spor til hver elev. Sporene har de samme ark og skilles ad ved reolen (3 × 3, 4 × 4 eller 5 × 4 rum) og gitteret (til 6 uden tal, til 8 eller til 10). Eleven må skifte spor. Stil gerne fem ting på en rigtig reol i klassen.



2 Vis ét træk

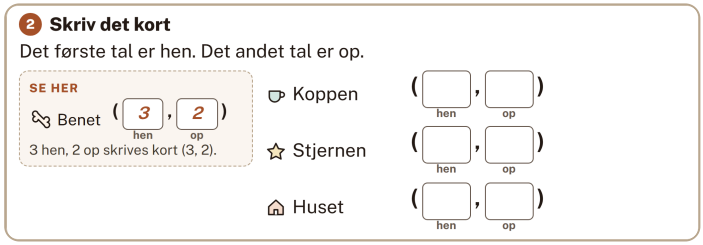
Peg på en ting i reolen, og sig: «Koppen står over bolden.» Lad eleverne sige resten. Gå så tre skridt på gulvet, og tæl højt, når foden lander: «én, to, tre».

Spørg: Hvor mange skridt har jeg gået, når jeg står i start?



3 Lad dem prøve

Ark 1 om reolen, ark 2 med skridtene og ark 3, hvor eleven skriver vejen og til sidst skriver den kort. ●●● har en fjerde side, «Tænk efter».



Arkene

Side	Ark	Øver	Tid
1	Hvor er den?	Ordene over, under, til venstre for, til højre for (●● og ●●●: mellem) med en reol, der er et gitter uden tal	ca. 15 min
2	Gå med Origo	Tælle skridt fra start: først hen, så op. ● følger pile i et gitter uden tal; ●●● starter ved en ting og går også tilbage og ned	ca. 15 min
3	Skriv vejen	Den omvendte vej: hvor mange hen og hvor mange op, og så kort: (3, 2)	ca. 15 min
4 (●●●)	Tænk efter	Mange veje til samme sted, og hvorfor start er 0	ca. 10 min

De tre spor. ● reol med 3 × 3 rum, gitter 0–6 uden tal, vejen som pile · ●● reol med 4 × 4 rum og «mellem», gitter 0–8, vejen som ord og tal · ●●● reol med 5 × 4 rum, gitter 0–10, start ved en ting, tilbage og ned, og en fjerde side, «Tænk efter». Sporene er et forslag; eleven må skifte.

Sådan kan I bruge arkene

1. **Reolen i klassen.** Stil ting på en reol eller en hylde. Eleverne siger, hvor tingene står, og flytter dem efter ord: «Sæt bolden til venstre for koppen.»
2. **Gitteret på gulvet.** Sæt malertape på gulvet i et gitter (fx 6 × 6 felter, lige så store som et skridt). En elev starter i hjørnet og går «3 hen, 2 op», mens klassen tæller højt, når foden lander. Læg en ting, hvor eleven ender.
3. **Arkene.** Ark 1 med reolen, ark 2 med skridtene og ark 3 med vejen.
4. **Tal om det.** Hvorfor tæller man ikke start med? Hvad betyder (3, 2), og hvorfor står hen først?

Faglig støtte

Støtte. Læg en finger på tingen, og flyt den ét rum ad gangen. På gulvet: sig tallet, når foden lander, ikke før.

Tællefejlen. Siger eleven «én» i start, ender Origo ét skridt for kort i begge retninger. I spor ● og ●● er der tomt dér, så eleven selv kan se, at noget er galt. I ●●● ligger der en anden ting; facit siger hvilken.

Udfordring. ●●● starter ved en ting og går også tilbage og ned. «Tænk efter»: mange veje til samme sted.

Tegn på læring

Ord om placering. Eleven bruger over, under, til venstre for, til højre for og mellem rigtigt.

Skridt. Eleven tæller skridt fra start uden at tælle start med og går først hen, så op.

Vejen kort. Eleven skriver vejen som hen og op og forstår, at (3, 2) betyder 3 hen og 2 op.

Ord, der går igen

Over, under, til venstre for, til højre for, mellem, rum, hylde, start, hjørnet, skridt, hen, op, tilbage, ned. Vejen skrives (hen, op): 3 hen og 2 op er (3, 2).

Fælles Mål for matematik (bindende)

Efter 3. klassetrin

- **Matematiske kompetencer:** «Eleven kan handle hensigtsmæssigt i situationer med matematik.»
- **Geometri og måling:** «Eleven kan anvende geometriske begreber og måle.»

Færdigheds- og vidensmål (vejledende)

- **Efter 3. klassetrin, Placeringer og flytninger, fase 1:** «Eleven kan beskrive objekters placering i forhold til hinanden.» «Eleven har viden om forholdsord, der kan beskrive placeringer.»
- **Efter 3. klassetrin, Placeringer og flytninger, fase 3:** «Eleven kan beskrive positioner i et gitternet.» «Eleven har viden om angivelse af placeringer i gitternet.»

Kompetencemålene er citeret fra bekendtgørelse nr. 1715 af 30. december 2024, bilag 11. Færdigheds-og vidensmålene er fra Fælles Mål for matematik (uvm.dk) og er vejledende siden 1. januar 2025.

På skærmen: appen Origos gitter

«Gå med Origo» viser vejen skridt for skridt, ligesom eleverne går den på gulvet. Gå med Origo, find punktet, og se byttefejlen side om side, på tavlen eller elevernes iPad og Chromebook.

laering.creativesystemlab.dk/spil/koordinatsystemet-origos-gitter · gratis, uden login, intet gemmes